

Viac ako polovica Slovákov zaobchádza s elektroodpadom správne Najdlhšie používame chladničky, sporáky a televízory

Bratislava, 20.06.2013: **Až 57% Slovákov odovzdáva staré spotrebiče naspäť do predajní, na zberné dvory alebo využíva zberové akcie v obciach a mestách. Čo robia Slováci s elektroodpadom mapuje prieskum agentúry EMCG na základe zadania kolektívnych organizácií výrobcov elektrozariadení Asekol SK, Ekolamp Slovakia, Elekos Envidom a Etalux. Cieľom prieskumu verejnej mienky bolo zistiť postoj slovenskej verejnosti k nakladaniu a recyklácii elektroodpadu.**

Ako s nimi nakladáme

Až 57% respondentov uviedlo, že s elektroodpadom naložili správnym spôsobom – odovzdali ho naspäť do predajní pri kúpe nových spotrebičov alebo zanesli na zberný dvor či využili zberové akcie v obciach a mestách. Oproti roku 2011 tak stúpol počet Slovákov, ktorí nakladajú s elektroodpadom environmentálne vhodným spôsobom **až o 6%**.

Len 11% respondentov uviedlo, že elektroodpad demontovali, vyhodili na čierne skládky alebo do bežného komunálneho odpadu. **Tento počet klesol až o 5% oproti roku 2011.**

Zvyšní respondenti uviedli, že si staré spotrebiče ponechávajú naďalej vo svojich domácnostiach alebo ich používajú na chate či niekomu darujú. Tento jav potvrdzuje, že na Slovensku už dnes funguje tzv. opätovné použitie starších spotrebičov zatiaľ neoficiálnym systémom.

Výrobcovia a ich kolektívne organizácie na Slovensku spolu so zástupcami zákonodarcov a samospráv však dnes hľadajú spôsob ako zaviesť systém opätovného používania starých výrobkov do praxe a legislatívne ošetriť, aby sa používané výrobky oficiálnou cestou mohli odovzdávať napr. ľuďom v hmotnej núdzi.

„V tejto súvislosti je preto na Slovensku nevyhnutné vyriešiť protichodnosť viacerých zákonov, podľa ktorých na jednej strane musia výrobcovia splňať prísne kritéria bezpečnosti a ochrany spotrebiteľa, a na strane druhej by mali poskytovať záruku bezpečnosti a funkčnosti na staré výrobky, ktoré by už dnešné normy bezpečnosti, energetickej účinnosti či ekodizajnu možno ani nespĺňali“, hovorí Peter Valent zo združenia ENVIDOM.

Vek vyradených spotrebičov

V porovnaní s krajinami EÚ s vyššou kúpyschopnosťou obyvateľstva, spotrebiteľia na Slovensku sa snažia používať spotrebiče oveľa dlhšie a vyradujú ich väčšinou až vtedy, keď sú staré resp. nefunkčné.

Najvyšší priemerný vek (viac ako 10 rokov) vyradovaných zariadení je u chladničiek, sporákov a televízorov.

Aké staré bolo elektrozariadenie, ktoré ste vyradili, resp. koľko malo približne rokov?			
	priemerný vek	minimálny vek	maximálny vek
televízor	11,1	1	30
počítač	6,7	2	15
chladnička	12,7	2	30
sporák	11,2	1	30
mobilný telefón	3,5	1	15
elektrický radiátor	8,9	1	20
žiarivka	1,8	0,3	5
svietidlo	5,8	1	28
elektrické náradie	5,9	1	20
malý spotrebič	4,4	1	35
elektrické hračky	3,9	1	11

Vek ako hlavný dôvod vyradenia elektrozariadenia sa týka televízorov, počítačov, chladničiek a sporákov.

Nefunkčnosť ako hlavný dôvod vyradenia elektrozariadenia sa týka elektrických radiátorov, žiaroviek, svietidiel, elektrického náradia, malých domácich spotrebičov a elektrických hračiek.

Jedine mobilné telefóny vyraduje tretina oslovených aj keď nie sú staré a sú funkčné.

K najviac vyradovaným elektrozariadeniam patria žiarivky, ktoré vyradila štvrtina opýtaných a mobilné telefóny, ktoré vyradila pätina. „V prípade žiaroviek je to zrejme dôsledok dostupnosti zberných nádob na veľkom počte miest spätného odberu (predajných miest) ako aj osvetových kampaní, ktoré naše združenie organizuje, komentuje výsledky prieskumu O. Čelko zo združenia EKOLAMP Slovakia.

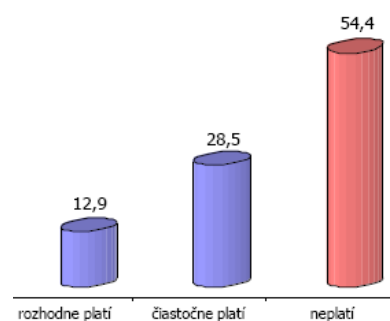
Malé spotrebiče

Prieskum sa špeciálne venoval aj nakladaniu s drobnými spotrebičmi. **Viac ako polovica (54,4%)** oslovených tvrdí, že drobné spotrebiče nevyhadzujú do smetného koša. Vyše štvrtina respondentov (28,5%) však uviedlo, že to dodržia len čiastočne resp. 12,9% respondentov bežne zahadzuje tieto spotrebiče do koša.

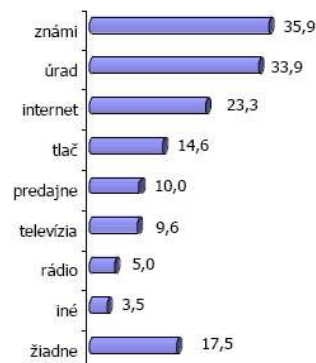
„Práve pre zber tohto druhu elektroodpadu potrebujeme budovať ľahko prístupné zberné miesta. Ľudia by tak nemuseli vyhadzovať malé spotrebiče do bežného komunálneho odpadu, čoho realitu potvrdzujú aj výsledky prieskumu. Ak má Slovensko v budúcnosti plniť čoraz ambicióznejšie ciele stanovené novou európskou smernicou, bude potrebné nastaviť legislatívu, ktorá zjednoduší budovanie infraštruktúry zberu tejto, ale aj ostatných kategórií elektroodpadu. V tejto oblasti preto výrobcovia elektrozariadení žiadajú úpravy v legislatíve, ktoré by zjednodušili zber tohto elektroodpadu bez zložitých administratívnych úkonov a povolení a tento elektroodpad by bolo veľmi jednoduché zbierať aj prostredníctvom neprofesionálnych inštitúcií (napr. školy či úrady), tak ako je to napr. v Čechách“, hovorí Ronald Blaho, riaditeľ ASEKOL SK.

Zber a recyklácia elektroodpadu na rozdiel od iných komodít (napr. papier, plasty) sa na Slovensku rozvíja len od roku 2005, odkedy sú výrobcovia elektrozariadení v celej EÚ priamo zodpovední za svoje výrobky aj potom, čo doslúžia. Pozitívny trend v správaní sa Slovákov pri nakladaní s elektroodpadom tak svedčí o tom, že výrobcovia aj za taký krátky čas preukázali svoju schopnosť zodpovedne sa postarať o elektroodpad. „Budovanie environmentálneho povedomia je beh na dlhé trate. O to viac nás teší, že činnosť našich kolektívnych organizácií prináša výsledky a návyky Slovákov pri separácii a zbere elektroodpadu sa postupne posúvajú smerom k lepšiemu“, hovorí A. Kováč z ETALUXU. „Teší nás aj väčšia aktivita samospráv v informovaní obyvateľov. Podľa prieskumu až vyše tretina opýtaných uviedla, že je to ich hlavný zdroj získavania informácií o ekologickej recyklácii spotrebičov,“ doplnil Š. Straňák zo združenia ELEKOS.

Do akej miery tento výrok vystihuje vaše správanie?
„Drobné elektrospotrebiče (napr. fény, holiace strojičky, mobily a pod.) zahadzujem bežne do smetného koša.“

Odkiaľ v prvom rade získavate informácie o najbližšom zbernom dvore alebo predajni, kde sa možno ekologicky zbaviť starých

Ďalšie informácie poskytnú

Jana Naháľková
ENVIDOM
Ružová dolina 6
821 08 Bratislava

Mob.: 0911 250 015
e-mail: jana.nahalkova@envidom.sk

Ronald Blaho
ASEKOL SK
Lamačská cesta 45
841 03 Bratislava

Mob.: 0948 405 510
e-mail: blaho@asekol.sk

O Koordinačnom centre zberu elektroodpadu

Nakladanie s odovzdaným elektroodpadom z domácností sú povinní na vlastné náklady zabezpečiť výrobcovia a dovozcovia elektrozariadení, ktorí túto prácu zabezpečujú prostredníctvom svojich kolektívnych organizácií. Aby sme si tieto povinnosti mohli plniť, potrebujeme spolupracovať a komunikovať s obcami a mestami, kde elektroodpad vzniká. Naším cieľom je spoločne zabezpečiť, aby všetok elektroodpad pochádzajúci z domácností vzniknutý na celom území Slovenska bol vyzbieraný a prefinancovaný. V rámci Koordinačného centra zberu spolupracujú registrované kolektívne organizácie výrobcov a dovozcov elektrozariadení ASEKOL SK, EKOLAMP Slovakia, ELEKOS, ETALUX a ENVIDOM, ktorých členovia pokrývajú približne 90% trhu zberu a recyklácie elektroodpadu.